Ч. 224 (11.192). Львів, субота 8. жовтня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великих слів велика сила...

Львів, 7. жовтня 1927.

„Великих слів велика сила, тай більш нічого" — можемо сказати за Шевченком, читаючи „білянс" української політики потравневих державців. Але тільки в загальному, бо про одну з найважніших ділянок тієї політики, про шкільництво, важко булоб сказати „тай більш нічого". Тут є „щось", тут замикається якась думка, що втілюється в означену акцію. Разом з великою силою великих слів про толеранцію, про пошанування української язикової і культурної окремішности, про заспокоєння культурних потреб українців відбувається продумана акція по лінії плянів Ст. Грабського. Тільки з одною ріжницею: Хіено-Пяст ліквідував українське шкільництво в занадто приспішеному темпі, в супроводі гомінких труб і барабанів, безоглядно і брутально. Зате „санація" робить те саме, але повільніше, гладше і зручніше, в супроводі медоточивих слів і деяких ґалянтних форм.

Стоячи на ґрунті витвореної Грабським „законности", його наслідники кинули лише кілька фраз, в нічому не змінюючи суті. Мін. Бартель видав обіжник, в якому поборює „всяке брутальне накидування зовнішніх признак польськости, всякі спроби ігнорування того, що дитина приносить з родинного дому, а головно з домашньою мовою дитини".

Як бачимо, великих слів велика сила, а в суті річи res norro tractatur. Бо тільки проти **брутального** накидування і то **зовнішніх** признак польськости виступає п. Бартель, очевидно — доручаючи лагідне, сладке і зручне накидування **внутрішніх** признак польськости.

За словами пішли діла. І чим вони виявилися? Нічим сутнім, нічим глибшим, що справді вказувалоб на зміну шкільної політики у відношенні до українців. Бо виключно **формального** значіння є дозвіл на українські написи на шкільних будинках поруч польських або двомовне ведення шкільних протоколів. Правда, мін. Добруцький зважився на „революційний" крок і окремим розпорядком завів навчання української мови в польських і спольщених школах в Галичині і на Волині. Не можна сказати, щоби це зовсім „нічого", але не для українців, які мали вже своє національне шкільництво. Введення української мови як предмету на области Галичини і Волині є всетаки „щось". А що саме?

На це питання дає щиру відповідь мін. Добруцький:

> „Я є глибоко переконаний, що недостача знання української мови у великій мірі утрудняє полякам, що урядують на Сході, сповнення їх обовязків і завдань. Підчас коли всі українці — урядовці, вчителі і т. і. — знають польську мову, серед поляків тієї самої категорії багато зовсім не знає української мови. **Робить це неможливим іменування поляків на вчительські посади в українських гімназіях**".

Отже hier liegt der Hund begraben. А ендеки роблять великий крик і гармідер з приводу науки української мови в школах на Зах. Україні. Мовляв, через те можуть „рущитися польські діти". А поправді вони повинні би великий памятник виставити Добруцькому, що він у своїй непомірній дбайливости тим „польським дітям" в будуччині приготовляє посади в українських гімназіях. А одночасно п. Добруцький говорить, що

> „культурні потреби українців повинні бути вповні заспокоєні, бо український нарід осягнув уже той ступінь розвитку, в якому не може бути мови про винародовлення".

І тому п. Добруцький є прихильником не української школи, лише **утраквізації**, але утраквізації не механічної і не брутальної, тільки **„доцільної і справедливої"**, передбаченої в законах Ст. Грабського, які „тепер слід увести в життя".

І теперішній міністер освіти **вводить їх у життя тихо, без гомону, доцільно і справедливо. Кілька шкіл**, у яких львівська кураторія після тзв. шкільного плебісциту, всупереч домаганням батьків залишила польську мову навчання, він перемінив на утраквістичні, а зате з осталих при житті після „реформаційного" погрому Ст. Грабського 900 шкіл у короткому часі 200 (двісті) переформував на двоязичні. Польська влада застала в Галичині около 2.800, а на Волині 420 українських шкіл, разом кругло 3.200. Під крилами толерантної польської влади Прушинський зі своїми „організаціями народовими" і підчиненими їм шкільними інспекторами спольонізував, як сам хвалився, 400 українських шкіл, Ст. Грабський на спілку з Прушинським після „плебісциту" скрутив голову 1.900 українським школам, а мін. Добруцький тишком-нишком додав до білянсу Грабський-Прушинський і тов. ще 200 шкіл. Таким чином з усього українського надбання в шкільній ділянці в добі австрійської конституційної ери остало 700 українських шкіл, здебільшого дрібних однокласівок по далеких селах. Чи не „доцільно і справедливо"?

А на Волині з її 80 проц. українським населенням? На Волині п. Добруцький бажає принороити „доцільність і справедливість" в той спосіб, щоби „з усею рішучістю усунути зі шкільництва пануючу там досі російську мову і заступити її українською". З першого погляду ці рішучі слова можуть навіть викликувати деякий ефект, але коли мати на увазі, що російська мова „панує" у волинському шкільництві таксамо, як українська, то це лише „великих слів велика сила і більш нічого..." Бо над усіми тими „реформаторськими" замашками п. Добруцького панує **єдина максима, а саме, що „про якенебудь нищення польського шкільництва — розуміється — нема мови"**. На Волині будовано польське шкільництво коштом українського, а тепер п. Добруцький задумує будувати українське коштом неіснуючого російського. Чи не величава думка?

В шкільній ділянці під кермою потравневих державців нічого не змінилося **по суті** в користь українців: навпаки всі сутні зміни відбуваються далі в нашу некористь, послідовно розвиваючись в напрямі повної ліквідації останків українського шкільництва. Коли наступили які зміни, то лише формального і то половинчатого характеру.

Правду кажучи, режім потравневих державців дещо приспав нас і відвернув нашу увагу від шкільної ділянки, приносячи нам все нові сутні втрати. Мусимо вийти зі стану апатії і повести боротьбу за українську школу під кличем: **для українських дітей українська школа, для української школи український вчитель!**

Одна постанова уряду УСРР.

Касування привілеїв для жидівських кольоністів.

Комуністична диктатура на Україні спричинила дуже важке життєве положення для жидівського населення по містах і містечках, особливо на Правобережжу. Страшна біда та нужда загніздилася в жидівських ґеттах у часи націоналізації торговлі та промислу. Держава мусіла заопікуватися жидівською біднотою, мусіла придумати для неї відповідний варстат праці або й без нього забезпечити її мінімальну життєву екзистенцію. Одначе в найкритичніші моменти вона цього не зробила. Введення нової економічної політики облекшило в деякій мірі положення тієї бідноти, бо вона почала знов займатися торговлею, дрібним промислом, а то й спекуляцією. Одначе більшість її все одно пропадала в нужді.

І щойно в 1924 р. почали урядові кола роздумувати над тим, щоби відтяжити міста і містечка від надміру жидівського незабезпеченого нічим елементу та поселити його частинно бодай на землю. За такою частинною розвязкою жидівської преблеми промовляло ще й те, що за кордонами СРСР істнували в Америці, у Франції та в інших державах добродійні жидівські комітети, які ставили собі за завдання допомогу жидівському населенню у СРСР, точніше в УСРР, бо там зосереджувалася головна його маса, а які виявили готовість допомогти матеріяльно всім охочим поселитися на ріллі жидівським родинам. Найзамітнішими з тих установ були американський Агро-Джойнт і французьке ЕКО. Радянська влада, що не розпоряджала відповідними засобами для технічного переведення дуже коштовної кольонізації, погодилася на грошеву допомогу тих товариств. В 1925, 1926 і 1927 рр. відбувалася кольонізація дуже інтензивно при матеріяльній допомозі названих установ. Та радянська влада мала крім того ще й інші зобовязання такої самої категорії, а саме зобовязання супроти безземельних і малоземельних українських селян, яким теж треба було виділювати зі земельних запасів якусь частину землі для поселення. Селянські кольоністи не мали ніяких субсидій зпоза кордону і були приневолені вдоволитися скромними субсидіями держави. З того вийшло таке, що між жидівськими і українськими кольоністами показалася в практиці величезна ріжниця. Коли перші мали і державну і громадську (закордонну) допомогу та були в силі опановувати тверді обставини життя і господарки, то другі не могли з тим упоратися через недостачу матеріяльних і грошевих засобів. Попри те жидівські кольоністи допускалися ще й усяких надужить. Про них ми свого часу писали. Нині хочемо звернути увагу на знаменну постанову харківського уряду в справі жидівської кольонізації, яка зрівнює на будуче жидівських кольоністів зі селянськими в усіх відношеннях.

Освітлення тієї постанови находимо між іншим у харківських „Вістях" з 28. вересня ц. р. пера Ю. Яворського. Заки зацитуємо відповідні місця тієї статті спинимося коротко на дотеперішніх підсумках жидівської кольонізації. На ту кольонізацію призначено досі 122 тисячі 900 гектарів вільної землі у криворіжській, херсонській та запоріжській округах. Є це 11 відсотків всего земельного кольонізаційного фонду на Україні. Незалежно від того призначено на ту саму ціль 25 тисяч гектарів непридатних під управу ріллі земель на тзв. олешківських пісках. Ту землю треба наперед меліорувати. Досі поселилось на ріллі 10.122 жидівських родині.

Постанова Радкаркому розглядає додатні і відємні сторони жидівської кольонізації. Про ці останні, тоб-то відємні, пише Ю. Яворський ось що:

> „Хиби і помилки полягали, наприклад, в тому, що при відборі контингенту переселенців не було належної уваги до їхнього соціяльного складу. Через це до переселенських колективів потрапила деяка частина нетрудового елементу, що роскладаючи впливала па господарчу роботу колективів, викликаючи своєю поведінкою справедливе незадоволення з боку трудящої людности. Далі не було належного догляду за тим, як використовують землю евреї-поселенці. **В наслідок цього ми маємо здачу землі в оренду в досить значних розмірах, крім вживання найманої праці в розмірах, що перевищують нормальні потреби трудового господарства.** Це викликало шкідливі політичні наслідки. Так, наприклад, здача землі в оренду тягла за собою цілком ненормальні взаємовідносини поміж переселенцями і тутешніми селянами; вживання в широких розмірах найманої праці викликало незадоволення знову таки серед місцевого населення, оскільки жидівські господарства набирали нетрудового характеру. Це давало матеріял для злісної контрреволюційної агітації куркульських елементів серед місцевого населення. Те, що жиди одержували кредит і кредитову допомогу не тільки в нормальному порядкові, але й на рахунок філянтропічних жидівських організацій, в більших розмірах, і що це давалось би позитивним наслідком, по суті ставило жидівських переселенців в кращі умови, порівнюючи з іншими переселенцями. Це також викликало деяке незадоволення серед переселенських мас, оскільки їм здавалось, що жиди користуються більшими пільгами. Отже, констатуючи хиби в справі жидівського переселення, Рада Народніх Комісарів, вважає за конче необхідне усунути надалі виявлені помилки і утворити умови для налагодження дружних господарчих відносин між жидівськими переселенцями і корінним українським хліборобським населенням. З цією метою запропоновано стежити за тим, аби однакові умови наділення землею були для переселенців всіх національностей і щоб нікому не давалось переваг, або більших пільг.

так впр.; переселення на південь України ухвалено провадити для всіх переселенців лише з прикордонних округ; після вичерпання колфонду, що вже відведений для жидівського переселення, дальше переселення провадити на загальних підставах на фонди, що відведені за межами УСРР (Поволжжя, Сибір, тощо), не роблячи ніякої ріжниці і для жидівських переселенців. Визнано за необхідне при кредитуванні переселенців виходити з мінімальної господарської потреби і господарської доцільности; ухвалено рішуче стежити за тим, щоб надавані жидівським переселенцям кредити і матеріяльні засоби від філянтропічних та громадських організацій не використовувались деякою частиною жидівських кольоністів для вживання наймано́ї праці, і тим щоб було усунуто ті нарікання з боку переселенців інших національностей, що їх кредитує лише держава. Дано тверду директиву пильно стежити за соціяльним складом переселенців, щоб для переселення підбиралося родини виключно із містечкової бідноти (кустарі, дрібні ремісники, тощо); кожна родина обовязково мусить складатися з певного мінімуму робочої сили, аби переселенці своєю власною працею могли освоїти відведену їм землю. Надалі заборонено жидам-переселенцям здавати землю в оренду, за винятком тих випадків, що їх нормально передбачено Земельним Кодексом. Щож до тієї землі, яку з тих чи інших причин жиди-переселенці ще не освоїли, то таку землю може бути здано в оренду, але не самими переселенцями, а відповідними райвиконкомами, при чому всі прибутки мусять зараховуватися до місцевого бюджету".

Досі представники харківського уряду відпирали на всіх зїздах з великою енергією усі, як вони звали, наклепи на уряд, немовто він упривілеює жидів. Нині видав той самий уряд постанову, якою недвозначно підтверджує, що досі жиди користувалися в кольонізаційних справах привілеями, і одночасно тойже уряд вступає з оголошенням тієї постанови у боротьбу з упривілеєнням. Ця обставина кидає ярке світло на вартість усіх тих полемік і доказів, якими користуються комуністичні керманичі не тільки в цій, але й у інших справах.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння ваємної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

За океаном.

Конгрес Обєднання.

Дня 26. жовтня ц. р. відбудеться в Філядельфії Конгрес Обєднання українських національних організацій в Америці (Злучених Державах). Цей Конгрес — уже четвертий з часу іствування Обєднання, яке виявилося незвичайно корисною організацією, передовсім тому, що від кількох літ спішить що-місяця з матеріяльною допомогою ріжним українським установам у краю. Ось і в серпні місяці Обєднання переслало на українських інвалідів у Галичині 400 долярів (з того 300 дол. на дім українських інвалідів і 100 дол. на допомогу інвалідам), 150 долярів на потерпівших від повені, 67 долярів на Народний Дім в Ярославі, по 50 долярів на Т-во „Просвіта" і політичних вязнів, по 25 долярів на Народній Дім у Холмі й Ользі Кобилянській у Чернівцях і ін. З подібною, нерідко значно більшою щомісячною поміччю спішило Обєднання на потреби старого краю увесь час.

Від попереднього, третього Конгресу Обєднання минуло вже три роки. Цьогорічний Конгрес, який скликано згідно з постановами статута, матиме до вирішення багато важних справ, що мають свою вагу як для старого краю, так і для насущних потреб заокеанської еміграції. Представники української Америки, делегати наших брацтв, товариств, клюбів, Народніх Домів і інших організацій, що зїдуться на Конгрес з широких просторів цілих Злуч. Держав, мусять застановитися над тим, як зміцнити й поширити обєднання української еміграції і як затіснити її звязок з Рідним Краєм.

Хто дивиться на працю й діяльність Обєднання обєктивно, той, хоч і здалека мусить признати його управі велику заслугу передовсім у тому, що вона не забувала ніколи на великі потреби старого краю і своєю збірковою акцією, що має не мале виховуюче значіння для самої еміграції, помогла в скрутних, нерідко дуже важких хвилях ріжним нашим установам перебути щасливо крізу і вести дальше свою плодотвірну роботу. А позатим Обєднання дбало все про збереження й поглиблення нашої традиції і про популяризацію наших визвольних змагань, щоби згадати тільки заклики й широко закроєну акцію в справі святкування 1. листопада, 10-ліття смерти Франка (ізза чого прийшло було до великих терть і непоровумінь з еп. Богачевським) і ін.

На цьогорічному Конгресі Обєднання має бути вирішена й одна преважна справа для самої української Америки, а саме основна реформа українського шкільництва в Злучених Державах. У цій справі буде виголошений відповідний реферат (попереджений широкою дискусією в пресі), яка ще тепер ведеться, після чого буде предложений докладний плян реформи української школи. По ухваленні цього пляну Конгресом буде обовязком цілої української заокеанської еміграції забратися з цілою енергією до його реалізації — для добра нашої будучности, молодого українського покоління, яке, на жаль, чимраз більше потопає в чужому морю.

Треба надіятися, що українські установи й товариства у краю, особливо ті, що користали й користають з допомог Обєднання, відгукнуться на його Конгрес щирим привітом і подякою, щоб американські українці знали, що їх працю і заходи для добра Рідного Краю ми цінимо і їм за це вдячні.

Надуживання влади старостою.

Представник влади, чи ставленик Прушинського.

(Допис із Сокальщини).

По переведених виборах до громадських рад трапляються чимраз частіше надуживання влади адміністративними чинниками. Саме маємо до занотування новий такий випадок із Сокальщини.

Як відомо, в сокальському повіті є цілий ряд свідомих українських громад, які тільки з трудом опираються наступові поляків, що при помочі кольонізації, польщення шкіл і „косцюлків" стараються опанувати повіт. Одним з таких свідомих сіл є село **Конотопи**, хоча вже і в цім селі мешкає тепер понад 30 родин мазурів-кольоністів. По проголошенню виборів до громадських рад село зорганізувалося і постановило перевести до громадської ради самих найсвідоміших громадян. Це не подобалося старості, який конечно домагався від представників села, щоб погодилися і перевели в себе таку лісту, яку він їм накаже. Свідомі селяни не хотіли ніяк на це погодитися, так, що вибори староста аж тричі відкладав. Щойно 16-го серпня відбулися вибори до громадської ради і перейшла очевидно в цілости ліста свідомих селян. Місцеві мазури внесли проти зовсім легально переведених виборів цілком неузасаднений протест і сподіються небавком розписання нових виборів.

А мають мазури право сподіватися цього, як бачиться поведінку сокальського старости. Староста робить усе можливе, щоби стероризувати громаду і перевести нові вибори по своїй думці. Перш усього усунув з уряду дотеперішнього наказного комісаря, селянина Миколу Власюка, який тішився загальним довірям села. Що він виконував свій уряд так, як належиться, найліпший доказ на це є обставина, що ще в березні ц. р. Микола Власюк зніс був резиґнацію до староства, але староство її не приняло. Тепер, розуміється, Власюк вже був для староства невигідний і його усунено, а на його місце іменовано тепер, вже по вибранні законної громадської ради комісарем поляка, Ілію Слободюка, бувшого поліцая і тайного поліційного агента зі Львова. А представникам села Конотопи, які на таку поведінку протестували, староста заявив: „Будемо пробуватися, хто кого змучить. Зроблю вибори раз, другий, третій, аж станеться так, як я хочу!"

Так підготовляє староста нові вибори, бо треба очевидно сподіватися, що польський протест буде уагляднений. Кольоністи-мазури сильно в тому переконані і роззухвалені таким поведенням старости хваляться, що нові вибори будуть зовсім інакше виглядати, а якби українські селяни хотіли й дальше опиратися то прийдуть до села улани і на все порадять...

Село внесло зажалення до воєвідства, та можна сподіватися, що воно остане без успіху, як це було в багатьох подібних випадках в останньому часі. Бож це не є відокремлений випадок, а чимраз частіше тепер буває, що староства наказують громадським радам, кого мають вибирати війтом, або — на випадок опору — всякими можливими, явно протизаконними засобами стараються новозибрані громадські ради терроризувати.

На цю поведінку адміністративних чинників повинна звернути увагу Українська Парляментарна Репрезентація і поставити відповідний запит міністерству внутрішніх справ.

Ратункова акція.

Перші відгуки в Америці.

На велике нещастя, що стрінуло наші гори, Підкарпаття і Покуття, відгукнулися вже наші брати в Америці. Після двох закликів **„Канадійського Українця"**, які вчора зреферували ми на сторінках нашого органу, нині занотуємо голос американської **„Свободи"**.

„Обєднання Українських Організацій в Америці" за підписом С. Ядловського і д-ра Л. Мишуги в дні 14. вересня помістило на сторінках „Свободи" короткий і ядерний заклик під написом: **„Ратуймо!"** Змалювавши розміри катастрофи, автори заклику пишуть:

„По всіх воєнних злиднях, по грабунках диких чеченців і мадярів, по австрійських і німецьких реквізиціях, перейшов ще наш нарід і Голгофту польсько-української війни. А тепер знову забирає йому вода те, що осталося захованим перед грабунками, данинами і конфіскатами. Голод і нужда стали тепер перед сотками тисяч наших братів-селян. А того рода катастрофа страшна

КЛЯВДІЯ БОБИКЕВИЧ. 5)

Проклін мумії.

— Я сама маю лишитися! Він знов іде — а я тут!... Ні!... Коли він, то й я...

Льорд представляв їй ті страшні невигоди в шатрах, насікомі, жару, посуху — але дарма.

— А що я пічну? Сама!

Я також противилася тим намірам, бо хоч минуло чимало літ, я не забула історії Атру і того страшного трагічного випадку з Титаніком. Слова моєї бабки — тоді вже небіжки — стояли наче вирізьблені в душі, і мені жаль ставало молодого льорда, що на мою думку йшов на певну загибіль.

При догідній хвилині я розповіла йому свої дивні переживання, прохала, щоби бодай для добра Нори відступив від своїх намірів, а вкінці перестерігала його словами бабусі.

Фанатик махнув рукою.

— Це пусте. Бабські забобони. Сором їх придержуватися. Я нічого не боюся. Зрештою мої переговори у міністерством у Каїрі покінчені і я виїжджаю цими днями.

Ні Нора, ні я, ні ніхто зпоміж наших знайомих не могли тут порадити. Льорд уперся і нінащо не хотів зважати. Одно лише переперла його жінка, що ми, себто вона, він і я, пішли перше до одної славної ворожки, куди усе місто ходило наче по воду.

Послухайте:

Як ми лише задзвонили, ввела нас служниця до порожного, білого покою, де крім широкого стола, покритого червоними скатертями, кількох крісел і годинника на стіні не було ні одної річі, котра звертала би на себе увагу. По якімсь часі увійшла в кімнату старша жінка високого росту, в чорних окулярах, і поставила на стіл дивну скляну многогранну кулю, в котрій відбивалися вікна і ми, і все те якось карикатурно — невиразно.

Ворожка сіла при столі, напроти нас і попросила...

На цьому місці вона урвала оповідання. Кондуктор посвітив ліхтаркою крізь шибу в дверях, отворив їх і впустив в наш переділ якусь загорнену жінку.

— Яка це стація? — спитала я та зажмурила очі перед різким світлом.

— Медвежа — відповів кондуктор, та посвітив пасажирці, що оглядалася за відповідним місцем для себе і для клунка. Була вона вся обсипана снігом, а і високі валянки її вказували, що бродила через глибокий сніг. Врешті умістила свій клунок на полиці, стріпнула з себе сніг та сіла собі поруч Варвари Борисовної, що солодко спала, оперта [illegible]

Кондуктор відійшов, а ми лишилися в повній темноті. Я сердилася, що нам перервали цікаве оповідання, тому зараз звернулася до авторки, щоби продовжала.

Елеґантна дама помостилася вигідніше на своїм місці і стала оповідати далі.

— Отже ворожка засіла проти нас і перше заявила, що не займається ні хейромантією, ні кабалярством, лише послугується власною випробованою методою. „Моя метода — сказала вона — куди простіша, а проте не менше певна. От бачите, мені навіть не треба знати кому ворожу. Досить, коли маю перед собою яку небудь річ даної особи. І при тім нема ніякого шахрайства, лише уважайте добре на мої слова, коли ласка. Тож прошу, я готова".

Нора подала їй рукавицю льорда, а я з напруженням гляділа, що з того вийде.

Ворожка поклала рукавицю під кулю, що заграла всякими барвами, та вийняла з кишені жмінку фасолі... Висипала її на стіл, наче би сіяла, і стала рахувати.

По лиці Нори видно було, що також живо зацікавилася рухами модної Пітії. Тільки льорд позирав на ворожку спокійно, але іронічна усмішка на його устах ясно свідчила, що ні крихітки не повірить ворожбі. Настала тиша, але за хвилю льорд став нервово терти ногами об крісло, що нас дразнило...

Тимчасом ворожка впоралася з лiченням фасоль, глипнула на нас зза чорних окуляр і промовила:

— Чоловік вибирається в довшу дорогу. Повинен зі всіми попрощатися, бо... вже не верне домів. Що ще важного — не переступить заклятої смуги і не досягне тієї цілі, про котру мріє. І хоча кілька метрів лише ділитимуть його від неї, не доживе, щоби до неї дійти. Не йому це суджено. Маловажні причини — як найгірші наслідки. Краще нехай не їде!...

Дальше взяла знов фасолі в жменю, кинула ними так, — що покотилися по цілім столі, а тоді нагнулася над кулею і пильно вдивлялася в неї.

— Чоловік нехай стережеться мухи! Вона для него убийча — від неї згине! — сказала піднесеним голосом.

Це було для льорда за багато. З трудом лиш здержуючи сміх, положив гроші на стіл і вийшов. Ми обі пішли за ним аж на вулицю. Але тут вже не здержував сміху і реготався, аж сльози потекли з очей.

— Чуєш, Нора? У такі дурниці та нісенітниці я вірити маю? Кажи сама! Ніщо інше, менше зпоміж кусаючих насікомів, але муха! Муха мене зїсть!...

(Продовження буде)

не тільки тим, що несе зі собою голодову смерть, але загрожує ще й тим, що ця повені матеріяльно не потерпіли. Бо з тою страшною катастрофою йдуть в парі ще й тяжкі хороби. Люди, позбавлені хліба, даху над головою і одежі, змушені жити в таких санітарних умовинах, які мусять нанести на край повені, від яких буде гинути й та частина людности, що не навішена катастрофою повені... З чисто людського обовязку мусимо поспішити негайно з поміччю рідній землі. Наша рідня там або вже стоїть перед голодовою смертю або стотиме. Тому хоч ми самі обтяжені, хоч ми нам самим тяжко, даймо поміч! Від неї не тільки не може, але й не сміє відмовитися ніхто, ніякий українець, який вважає себе людиною".

Розбудова допомогової акції.

В Українському Центр. Комітеті зголошено дальше заснування повітових допомогових комітетів в таких осередках: в **Надвірній** (голова д-р Микола Николайчук), в **Старім Самборі** (секретар Іван Дідух), у **Львові** на повіт (голова Іван Лішинський), в **Луцьку** (голова інж. Ол. Левтанівський, секр. Сергій Вишнівський). Отже допомогова сітка Українського Центр. Комітету у Львові з нинішнім днем висловлюється **49** повітовими й окружними комітетами **допомоги.**

Збірки в натураліях та їх розділ.

В Українському Центр. Комітеті зголошено дальше такі збірки в натураліях:

Пов. Доп. Комітет у **Мостисках** — 60 сотн. збіжа і 1 вагон бараболь; усю збірку призначено для Пов. Доп. Комітету в **Самборі.**

Місцев. Допом. Комітет в **Богданівці** пов. Скалат — (через о. Вояковського) 1 вагон збіжа і 3 вагони бараболь; збіжа призначено для **Надвірної**, бараболі для **Дрогобича;**

Пов. Доп. Комітет у **Глинянах** — 2 вагони збіжа; призначено для **Станиславова;**

Місц. Допом. Комітет у **Синькові**, пов. Заліщики (через о. Василя Мандруська) — 1.347 кг. збіжа;

Місц. Допом. Комітет у **Заболотцях**, пов. Броди — 1 вагон збіжа: призначено для **Ліска;**

Пов. Доп. Комітет у **Бродах** — **5** вагонів бараболь; призначено **2 вагони для Стрия**, а 3 вагони для **Станиславова;**

Пов. Доп. Комітет у **Радехові** — **1** вагон збіжа; призначено для **Товмача;**

Місц. Доп. Комітет у **Кутах**, пов. Броди (через о. Цебровського) — **8000 кг.** збіжа й 1 вагон бараболь, який призначено для **Надвірної.**

Разом дотепер зголошено і розділено **28 вагонів і 7.354 кг. твердого збіжа, 28 вагонів і 7.090 кг. бараболь, 3.917 сотнарів муки і 11 міхів одягів.**

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вклад. книж. ч. 8165 Центро-Банку Львів, Ринок 10, зложили дальше в золотих:

Сальомея Крушельницька, Віа Реджіо Італія 100, Анна Павлусевич, Струтин Вижний 5, Бронислав Старецький, Львів 4, Тимків Марія, учит. Бабин 15, Глібовицька Івася, учит. Шепори 5, о. Грушкевич Теодор, Сільна 10, Грушкевич Олена, Сільна 10, Козбур Іванна, учит. Сільна 5, Складка в церкві, Глудно 28.10, о. Жарський Іван, Глудно 10, Жарська Меланія, Глудно 10, Збірка в церкві Іванківка п. Лисець 105, о. Мандрусяк Василь, Синків-Заліщики 60.50, Круца Володимир, упр. школи, Залуже 15, Поповичі Олена і Зенон, Жуків п. Обертин 10, Шафранський Матвій, учит. Кобиля п. Іванчани 10, Гонтарський Григорій, заст. нотара Борщів 10, Гнідець Макс. упр. школи Любича Княже 5, Мандзюк Дмитро, Богуша п. Грибів 5, Халупницький Людвик, емер. упр. шк. Косів к. Коломиї 5, Павлюк Атаназій, учит. Тихів п. Чорнотин 5, Полянська Меланія, учит. Карликів п. Буківсько 5, Тищенко Стефан, Здолбунів, Волинь 5, Ступницька Наталка, Клоковичі п. Нижанковичі 5, Шкрба М. Жарниця п. Бережгород 5, Татомчук Роман, Олесько 2.

Разом виказано сьогодні 455.60 зол. З попередньо виказаними 26.858.53 зол., 505 дол. і 10 нім. мар. зложено досі 27.314.13 золотих, 505 долярів і 10 нім. марок.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Колись, тепер і в майбутности.

Бували в нас люди гостинні колись, бувають і тепер. Не перечу, що впливала на це старопольська гостинність, знана не так з життя як з книжок, але знана широко і далеко.

„Гість в дім — Бог в дім" говорять наші люди.. випроваджуючи гостя за ворота.

„Чим хата богата, тим рада" кажуть собі різьбити на тарілці під хліб і тому не кладуть хліба на ній, щоб не заслоняти написи.

Заїхали колись до священика, що мав дочку на відданні чотири богослови.

— Ви, господине, з которого года? питає він одного.

— ...Я... з... першого.

— Угм! А ви?

— Я... з другого.

— Як ваше назвиско?... Ага! Ну добре... А ви? звертається до іншого.

— Я з третього.

— Дуже мені приятно пізнати. Прошу: сідайте. Гість в дім Бог в дім!

— А ви — звертаючись до останнього — з которого года?

— З четвертого.

— ...Зоню! Давай-но нам що перекусити.

Бували в нас люди гостинні колись...

— — — — — — — — — — —

Батько двох синів пізнається з гімназіяльним учителем.

— Ви вчите в тутешній гімназії?

— Так.

— То прошу: як коли будете переїздити через наше село, загляньте на хвилину... А ви може вчите котрого з моїх синів?

— Вчу обидвох.

— О, загляньте, пане професор, і на довше. Можете і на цілий день.. А чого ви вчите?

— Математики і німецького!

— Пан професор не потрібують брати зі собою постелі. В нас її досить... А як там мої бубни? Вчаться?!

— Ну... один не занадто, а другий ще слабше.

— Правда, що пан професор жонаті! Прошу, прошу дуже з панею Добродійкою! Навіть на кілька днів! Будемо незвичайно раді. Даруйте, якщо не буде вигоди. От так знаєте: Чим хата богата, тим рада.

Не перевелися в нас люди гостинні...

— — — — — — — — — — —

Як воно буде виглядати в майбутнім — тяжко сказати. Боюся, щоби — з одної сторони целібат, а з другої щораз частіша бездітність — не вплинули відемно на почуття гостинности.

Тоді і приповідки змінились би на: „Гість в дім, потім зім" і „Чим хата богата, це наше діло".

Галактіон Чіпка.

Останні вісти.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ПОЗИЧКИ ЗІРВАНІ.

Мін. Чехович подався до димісії.

Варшава, 6. жовтня 1927.

Позичкові переговори зірвано. Рішення це запало на конференції марш. Пілсудського з президентом держави. Мін. скарбу Чехович подався до димісії. Причиною зірвання переговорів є це, що американці не хотіли уступити в справі емісійного курсу.

ПОЛІТИЧНЕ ПРИНЯТТЯ В ЧЕСТЬ МІН. МОРАЧЕВСЬКОГО.

Варшава, 6. жовтня 1927.

В президії ради міністрів віцепрем. Бартель уладив політичний чай у честь мін. Морачевського. Запрошено теж діячів із ППС., але богато з них не явилось. На запрошеннях було зазначено, що на принятті буде і марш. Пілсудський. Центр. Ком. ППС. окремою ухвалою постановив, що соціялісти не можуть узяти участи в принятті, яка є недвозначною демонстрацією проти партійного присуду на мін. Морачевського. Віцемарш. Дашинський вислав у тій справі окреме, обширно умотивоване письмо, в якім відмовляє взяти участь у принятті. Подібно й письменник Струг у листі заявляє, що як зорганізований соціяліст не може виломитися з під партійної дисципліни.

СЛІДСТВО ВИЯВИЛО, ЩО ГЕН. ЗАГУРСЬКИЙ ВТІК ЗА КОРДОН.

Варшава, 6. жовтня 1927.

Слідство в справі ген. Загурського устійнило безперечно і без найменшого сумніву, що ген. Загурський утік, себто є винуватий злочину дезерції. Тому, що слідство військових властей ствердило, що ген. Загурський не скривається на терені Польщі, після сконстатування всіх обставин, звязаних із коротким побутом на території польської держави — акти слідства, згідно зі судовою процедурою пересланo прокураторові.

РЕВІЗІЇ НА ВИЛЕНЩИНІ.

Вильно, 6. жовтня 1927.

Аг. Всх. впевняє, що підчас ревізії у свенцянськім повіті найдено в богато лит. діячів нелегальну зброю. Дальше та сама агенція повідомляє, що в Кортинянах (свенцянського повіту) населення виступило проти замкнення школи, коли власти приступили до цього підчас лекції.

СРСР. НЕ ВІДКЛИЧЕ РАКОВСЬКОГО.

Москва, 6. жовтня 1927.

Преса містить інтерву з Чічеріном, у якім він заявив, що уряд не бачить причини для відкликання амб. Раковського з Парижа. Раковський причинився до фр.-більшовицького зближення, а це послужило як претекст до напастей франц. преси, рішучо недопустимих у відношенні до амбасадора іншої держави. Домагання відкликати Раковського може потягнути са собою тяжкі наслідки у взаєминах обох країн, тимбільше, що теперішнє міжнар. положення дуже напружене.

Париж, 6. жовтня 1927.

Наслідком останніх комунікатів „Тасса" у справі Раковського Бріян знову поручив амб. Гербетові домагатися від СРСР., щоби змінив представника на становищі свого амбасадора в Парижі.

СТРІЧА ЧЕМБЕРЛЕНА З БРІЯНОМ.

Париж, 6. жовтня 1927.

Із Марсейля подають, що Чемберлен повідомив Бріяна, що приймає його запрошення в справі стрічі.

ПОЛІТ. ВБИВСТВО У ЮГОСЛАВІЇ.

Білгород, 6. жовтня 1927.

В Іштіні у дверях мешкання вбито трьома револьверовими вистрілами генерала бригади Ковачевіча, як розмовляв із кн. Євримовичем. Вбийники втекли. Поліція, що пустилась у погоню за вбийниками, найшла бомбу на дорозі до Радовіште. Видно вбийники кинули її, щоби влекшити собі втечу. Найдена бомба є знаного типу болгарських комітаджі.

НАЦ. ЗІБРАННЯ В ЕСПАНІЇ.

Мадрит, 6. жовтня 1927.

Урядовий часопис оголошує декрет, який іменує бувш. мін. закорд. справ Месвію президентом Нац. Зібрання. У томуж часописі поміщено спис 400 іменованих урядом членів Нац. Зібрання. На чолі їх є королівський шурин інфант Карло Бурбон. . Уряд привязує вагу до того, щоби в Нац. Зібранні були заступлені всі партії і всі важніші політичні і суспільні напрямки, тому на лісті є назвища представників від скрайної правиці до скрайної лівиці.

ЯПОНІЯ ВИСИЛАЄ ВІЙСЬКО ДО ПЕКІНУ.

Льондон, 6. жовтня 1927.

З Токіо повідомляють, що Японія приготовляє транспорт війська з Манджурії до Пекіну і Тієнтсіну, на випадок, колиб домашня війна поширилась на півн. Китай. У Токіо вважають положення в Китаю дуже поважним, одначе японське міністерство закорд. справ не думає, щоби Пекінові загрожувала безпосередня небезпека.

РЕВОЛЮЦІЯ В МЕКСИКУ.

Розстріляння провідника повстанців.

Льондон, 6. жовтня 1927.

З нюйорського ген. консуляту повідомляють, що провідника повстанців ген. Гомеза спіймали і на основі присуду наглого суду розстріляли. Хоч уряд заявляє, що є вже паном положення, приходять із Ногалес (Арізона) вісти, що в кількох стейтах Мексику повстання ще не здавлено. У столиці прийшло вчора до поважних вуличних боїв. Було чимало вбитих і ранених по обох боках. Також і біля міста Мексику йшли криваві бої.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

НОВИНКИ.

— **З краківського процесу.** Як відомо 15. вересня п. р. розпочалася перед окружним карним судом у Кракові розправа проти 36 осіб, обвинувачених за державну зраду (шпіонажа в користь чужих держав). Розправа ведеться при замкнених дверях. Досі переслухано вже всіх обвинувачених і понад 36 свідків.

— **Небилиці.** У звязку з арештуванням осіб, що є вплетені в історію поширювання брошур в справі ген. Загурського, частина польської львівської преси принесла між іншими інформаціями таку сензацію: „Арештований Пшона мешкав як субльокатор в урядничок редакції „Діла" при вул. Богуславського 8. Там теж заходив Ґалонзка і інші студенти техніки. У цієї урядничок випадково гостив Голубович і з цієї причини попав у руки поліції". Стверджуємо якнайрішучіше, що ніодна з осіб жіночого персоналу занята при „Ділі" (в редакції їх взагалі нема!) не тільки не мешкає на Богуславського 8, але не бачила на очі ніодного з арештованих: Пшону, Ґалонзку або Голубовича. Якщо інші інформації, якими годує львівська преса своїх читачів є тої самої вартости, то не диво, що в головах редакторів таких органів робиться щораз темніше віг справи, яку вони, буцімто розяснюють.

— **Нові винаходи у Львові.** 8-го і 9-го п. м. в год. 4 попол. мешканці Львова зможуть оглядати на ставку „Світезь" нові винаходи п. К. Свідерського з Волині, який придумав способи легкої боротьби з водою. А саме: винахідник ходитиме по воді на апараті в роді лещет, їздити на водяній наколесниці та плавати на мініятурній, легенькій лодочці. У добі повеней такі винаходи є дуже актуальні.

— **Радикальний спосіб.** Є в Кельн (Кольонь) над Рейном департамент, що має на меті придумувати засоби боротьби із азартом. Після війни люди, що втратили нежданo майно, хотять „відбитись" і починають грати в рулетку. При цьому найбільше заробляє... рулетка. Тому згаданий кельнський департамент зробив внесок мін-ові внутр. справ, щоби в усіх німецьких містах де є більше як 200.000 населення завели рулетку. Тоді люди прохолонуть від пристрасти. Клин — клином.

— **Ще вертаються.** Із Трієсту повідомляють, що після 12 літ вернувся із Сибіру аж тепер австрійський вояк Альоіс Лянґес з Фояно. Він попав у російський полон після упадку перемиської твердині. Не є виключене, що неоден наш земляк, якого родина вважає помершим, чекає теж нагоди, щоби вернутись колись із глухих сибірських закутин або Далекого Сходу.

— **Безплатні ґімназії.** Франц. міністр освіти Ерріо вніс у палату проект, щоби вона прийняла закон про безплатне навчання в усіх середніх школах. Ця реформа коштуватиме державу 58 міл. фр. Тоді коли на наших землях середні школи стають щораз дорожші, в інших державах вони дешевіють і стають безплатні.

— **Сензаційне відкриття?** Астрономічна обсерваторія в Капштаді повідомляє Академію в Льондоні, що там відкрили нову планету, яка кружить довкола сонця поза шляхом Нептуна. Подробиць покищо нема. Наукові кола приймуть цю звістку дуже скептично, тому, що астрономи шукали такої планети надаремне від 80 літ. Скількиж літ панував погляд, що Нептун є найбільше віддаленою планетою від нашої землі: на яких півтора мілірда кільометрів. Відкриття нової планети не є виключене.

Колиб воно було правдиве, тоді межі нашої сонячної системи поширились би на пространь 6 міліярдів кільометрів!

— **Релігійна політика Муссолінія.** Італійський уряд звертає францисканцям історичний манастир св. Франциска в Ассізі, де находиться могила святого. Цей манастир перейшов на власність держави в 1866 р. по закону про експропріяцію церковного майна. Тепер зворот сконфіскованого майна переведе держава у святочній формі.

— **Розчарований переможець.** Англійський летун Вебстер, що здобув у змаганнях у Венеції знову чашу „Шнайдера", вернувся в Льондон у поганий час. На майдані в Кройдон ждало на нього всього 2000 загорілих спортовців, які не злякались дощу та мряки. При гарній погоді на цій площі витало би його щонайменше чверть міліона осіб.

— **Рекорди.** Найшвидшим поїздом є поїзд між Льондоном і Карлісль, що досягнув саме тепер рекорду 84 км. на годину. — В італійськім місті Полінетто кинулась під поїзд 14-літня Йоланда Россі тому, що мама не дозволила їй ходити танцювати. — У липні 1928 р. прийде до Відня 125.000 німецьких і американських співаків на 10-е союзне свято німецької пісні. — Королівське фотографічне т-во у Льондоні влаштувало виставку, на якій між іншими цікавими вралками находилась низка фотографій-мініятур, здобуток останньої техніки. Прикрасою цієї низки була мікрофотографія прислана професором Ґольдберґом із Дрездена, така малесенька, що 110 такогож розміру міститься на головці цвяха! Є це одна із здійснених мрій славного винахідника фотографії Никифора Нієпс. Ця цінна мініятура щезла із виставки. Але рекорд крадіжі не в тім, що вкрали найменшу фотографію у світі, а в тім, що підозріння паде на англ. професора університету, який є пристрасним збирачем фотографічних рідкостей.

— **За шахове мистецтво.** Очі всіх, що люблять усякі змагання звернені тепер на найбільше шляхотний спорт: шахову боротьбу Капаблянки з Альохіном. Зустрічі цих двох шахістів сподіялись віддавна. В 1909 р. коли Капабляцка виграв метч з Маршалем, Альохін молодший на 4 роки дістав першу нагороду на всеросійськім турнірі. З цього менту діяльність цих двох шахових майстрів розвивалась паралельно. В 1914 р. Альохін у Петроградї дістав титул „гросмайстра" одночасно з Капабляцкою; у 1914 р. мав той самий успіх, у 1925 у Баден-Бадені дістав першенство, а в 1927 р. у Ню-Йорку місце після Капабляцки. Капабляцка грає швидше і точніше, але він ніколи не грав одночасно багато партій напамять, не дивлячись на шахівницю. Альохін здобув у цьому напрямку рекорд 28 партій! Альохін багатший на комбінації, фантазію, ідеї; Капабляцка сильніший у математичних обчисленнях. Капабляцка має перевагу над Альохіном гармонією всіх своїх прикмет. Оба вони зовсім ріжні, представники двох ріжних епох. Капабляцка — людина вихована у щасливім краю, блаженнім підсонні, без журби, сильних переживань. Альохін перейшов важко війну як полонений у Німеччині, відтак з Черв. Хрестом їздив по російським фронті, а що найважніше пересидів у Чека під загрозою розстрілу. Капабляцка вибравши свою професію шахматиста, знехтував усіми іншими зайняттями і взявся до цього як практичний бізнесмен. Альохін опинившись на чужині без засобів до життя, як син члена рос. Думи, відкрив шахи з конечности як джерело прожитку, а одночасно вчився до правничих іспитів у Парижі. Досі у теперішній грі Капабляцка має перевагу над Альохіним на одну виграну партію.

— **Білі і чорні.** В америк. місті Ґеррі (стейт Індіяна) тривав кілька днів страйк 300 студентів, що протестували проти участи в школі 25 негрів. Вони домагалися, щоби негрів перенесли до інших шкіл; управа шкіл на це не згодилась тоді студенти почали страйк. У місті боялись заворушень; окремі патрулі пильнували спокою. Шкільна влада не мала іншого виходу як призначити 15.000 дол. на будову тимчасової школи виключно для негрів. Школу мають вибудувати за 2 тижні. Тільки на 2 тижні згодились білі студенти допустити до своєї школи негрів. Усе чисто по американськи.

— **Світова всячина.** Мін. внутр. справ В. Британії Лікс заявив на жіночім вічу, що в згоді із премієром Болдуїном поширить дільні виборчі права жіноцтва до 21 р. життя. — Арешти в Еспанії дійшли до великанських розмірів; 500 осіб увязнених у звязку із терористичною організацією; уряд упевняє, що ці арешти ліквідують уповні небезпеку.— Нім. держ. банк підніс дисконто з 6 на 7 прц.; на берлінській біржі сильна тенденція зниження. — У Берліні почався страйк служачих у всіх пиварнях. — У Закопанім упав уже сніг. — На Балтійськім морі сильні гуракани, що спричинили неодну катастрофу. — Наслідниці бельгійського престолу, шведській княжні Астрід уродився син, що носитиме титул: бельгійський князь; є це перший внук бельг. короля Альберта.— Переговори Чехословаччини з Ватиканом закінчені: у шкільництві рішаючий голос має держава; епископів призначає папа на внесок уряду; гусицька проблема поладнана так, що Чехословаччина введе подвійні свята. — Папа приймав на авдієнції болгар. короля Бориса. — Будапештенський університет дав гр. Апонії титул д-ра прав за услуги віддані Мадярщині в Лізі Націй. — Здоровля мароканського султана сильно погіршилось.

— **З кіна.** У кіні „Палас" чудова фільма з незрівнаним Льон Чанеем „Мандарин Ву"; у кіні „Лев" „Жінка сатана" (Спокусниця) 10 дій кохання та пристрасти; у кіні „Коперник" „Син шейка" з Родольфо Валентіно; у кіні „Апольо" „Жагуча віч".

— **Віче в Турці.** В пятницю, дня 14. жовтня 1927 (на Покров Пр. Д. М.) відбудеться в Турці в салі „Просвіти" в годині 12 в полудне **публичне віче** з дневним порядком: 1) Отворення віча і вибір президії. 2) „Політичне положення українського народу" реферує один зі соймових послів. 3) Дискусія над рефератом і ухвалення резолюцій. 4) Замкнення віча. На віче просимо конче прибути разом зі своїми громадянами в огляду на це, що приїзд соймового посла Сергія Хруцького запевнений, а дотеперішні віча на Покров завсе величаво випадали. — Повітовий Народний Комітет УНДО: **Д-р М. Кондрат** голова, **о. І. Федевич**, секретар.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ. (*Загальні збори „Рідної Школи"*). Річні загальні збори Кружка „Рідної Школи" в Станиславові відбулися дня 2-го жовтня в год. 4-ій з полудня у великій салі „Народнього Дому Залізничників". Збори відбулися при великім заінтересуванні членів, котрих явилося понад 300, що заповнили по береги велику салю. Отворив збори голова адв. д-р Ю. Олесницький, згадавши при отворенні померших членів Товариства, а передовсім о. мітрата Гордієвського. По відчитанні протоколу попередніх загальних зборів слідували звіти голови, секретаря, касієра, управителів дівочої гімназії, виділової школи ім. Шашкевича і промислової школи. Обставина, що наша „Рідна Школа" в Станиславові перейшла минулорічну крізу, що всі її інституції розвиваються правильно, що виділ Товариства працював енерґічно, що все знайдено у взірцевім порядку, викликала вдоволення і запал у присутніх. На внесення контрольної комісії, піддержане д-ром Грушкевичем, серед загального ентузіязму ухвалено виділові абсолюторію з признанням за його діяльність; признання висловили збори ще спеціяльно діяльнішим виділовим: Д. Загайкевичеві, О. Пушкареві, Д. Макогонові й управителям шкіл УПТ. Н. Данишеві, Титорові і Копаницькому. З загальним признанням стрінулася повна пожертвування безплатня цілорічна наука професорів промислової школи. На внесення комісії-матки вибрано через акламацію головою поновно д-ра Ю. Олесницького, а до виділу: Н. Данища, Д. Загайкевича, Д. Макогона, Галаха, Титора, Павлюха; заступниками д-ра Велигорського і Чапельську. Після деяких внесень замкнув голова збори, зазначуючи, що минулий рік був роком тяжкої кризи, що спричинила поденервування й острішу виміну слів на попередніх загальних зборах. Тепер ця кріза минула, а численна участь у зборах є доказом, яким заінтересуванням і довірям суспільности тішиться „Рідна Школа". Минули у нас незгоди і непорозуміння. Всі ми хочемо працювати для „Рідної Школи", а розходячись, памятаймо на слова Франка: „Хай пропаде незгоди проклята мара!" Делеґатом від Головного Виділу був на зборах проф. Грицак. *Учасник.*

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ.

Життя і Знання, ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал. Видавництво „Просвіта". Ч. 1. Зміст: Редакція мовить.. О. І. Бочковський: Національне пробудження кольорових рас та Европи. І. Крипякевич: Початки культури на Україні. І. Брик: Свято української пісні і М. Максимович. І. Раковський: Сонячні машини. В. Дорошенко: Василь Наріжний. В. Наріжний: Бурсак (роман). 23 ілюстрацій.

Світ, ч. 17—18., вересень. Зміст: І. Камінський: Повінь. М. Матіїв-Мельник: Alea iacta. П. Карманський: Лист без адреси. В. Дорошенко: Свято української пісні. Д. Фальківський: Стою на березі крутому... Популярний письменник Г. Майрінк: Прокляття ропухи — ропухи прокляття, пер. І. Станчичий Від Вавилону до нинішних часів Новий твір М. Ірчана Рухомий дім І. Квасниця: Записник царя Миколи Нещасливе число. Роберт Лісовський Перлина Помпеїв. М. Кічура: Поезії. О. О.: Веселий безсмертний Розмова Мормонізм І. Бабель: Син рабі, пер. І. Г. Чи світ іде до кращого? Французький журнал про українське мистецтво С. Григоріїв: Шоста частина світу. Г. Г. Еверс: Найгірша зрада (продовження). ІЛЮСТРАЦІЇ: Повінь: Черемош лютує... Повінь в Кутах (світлин М. Сеньковський) Вода на вулицях Стрия Повінь: Борислав під водою. М. Матіїв Мельник. М. О. Максимович Народній Дім у Холмі. Робітнича Олімпіяда в Празі „Спартак" в Перемишлі Англійські подіскени. З Каліфорнії. Свято зєднинення Канади. Роберт Лісовський Роберт де Флер. Пожежа на Рівері Спека у великому місті. З екрану. Анда Остапчуківна. Найстарший чоловік Алькоголь в Америці З нашої кооперації (2 світлини).

Відозви й комунікати.

До робітників хемічного промислу!

В понеділок, 3. жовтня 1927 р. в годині 4. пополудні вибух страйк робітників фабрики „Суперфосфат" у Вороблику Шляхотськім, пов. Сянік, з причини відкинення дирекцією фабрики пропозиції приняти до праці двох робітників-українців, котрих дирекція фабрики безправно віддалила. Поставлено рівнож домагання 25-процентової підвишки, вищого депутату вуглевого і нафтового і ліпшого трактування (в богатьох випадках директор фабрики називав робітників „Wy ruskie świnie" і т. п. словами).

Взиваємо всіх робітників, щоб оминали цю фабрику, а на зазив дирекції фабрики чи на зазив власників її Йосифа і Кароля Товарницьких відповідали відмовно.

Українські краєві часописи просимо це передрукувати.

Вороблик Шляхотський, 5.X. 1927.

Робітники хемічного промислу.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:
Копичинці: 8. X. День і ніч.
18-? 485 9. X. Запорожець за Дунаєм.

Звичайні Загальні Збори Філії українського товариства охорони дітей і опіки над молодю в Стрию відбудуться в пятницю дня 14. жовтня 1927 в год. 5-ій попол., згл. в год. 6-ій без огляду на скількість присутних в домівці „Каси Задаткової" зі звичайним порядком нарад. — *Виділ.* 675 1-1

На підставі рішення Еп. Консисторії в Перемишлі з дня 23. серпня 1905 ч. 4759 відкриваю з днем 1. листопада ц. р. курс дяківства, а для дяків курс на управителів хору. Подання о приняття не потверджені парохіяльним урядом остануть без відповіди. Володимир Мастикар дяк в Потиличі. 671 1-1

Загальні Збори членів Кружка „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка (стрийської дільниці) у Львові відбудуться в неділю дня 16. жовтня 1927 в год. 5·30 вечером в домівці при вул. Супінського 21. На звичайнім порядку дневнім також справа докінчення будови школи. — *Старшина Кружка.* 676 1-1

Інавґураційну Службу Божу з приводу нового шкільного академічного року відправить о. ігум. Галущинський в неділю дня 9. жовтня в год. 9 рано в церкві св. Онуфрія при вул. Жовківській 36. До якнайчисленнійшої участи в Богослуженню запрошує все українське студентство — *Управа Української Християнської Студентської Орґанізації.* 1-1

ЗАКЛИК!

Комітет задля вшановання памяти о. Володимира Кальби в Соколівці.

До всіх Українських Установ і свідомих Громадян, кому дорога память заслуженого народнього діяча о. В. Кальби, щоб причинилися хочби невеликими датками до здвигнення памятника на його могилі! Даймо доказ, що шануємо заслуженого народнього діяча! Рівночасно проситься українських громадян, які мали би біографічні дані про життя бл. п. о. Вол. Кальби, та датки треба слати найпізніше до дня 20. жовтня 1927 на руки Івана Видрівського голови Комітету в Соколівці, біля Ожидова, тому, що відслонення памятника відбудеться дня 4. падолиста 1927, це є у 15-літню річницю його смерти.

Комітет:
Іван Видрівський голова. *Вол. Суправляський* секретар. 2-5

Подяка.

До Вельми Поважаного о. д-ра Вергуна в Сокалі.

Ваш препарат „**Kalotrix**" є справді знаменитим середником проти випадання і на поріст волосся а вчасти привертає первісну краску, що я завважав на собі та на знакомих. — З повним поважанням

І. Манулик, проф. гімн.

В Перемишлі 30. вересня 1927.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.